

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

кафедра адміністративної діяльності факультету правоохоронної діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 14 «ОСНОВИ ПРАВ ЛЮДИНИ»
ОПП «Правоохоронна діяльність»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 26 Цивільна безпека

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність

Кваліфікація: бакалавр правоохоронної діяльності

Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України

Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Основи прав людини», є обов'язковою для вивчення ОПП «Правоохоронна діяльність». Вивчається протягом 4-го семестру на кафедрі адміністративної діяльності.

Мета вивчення навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих фахівців із знанням загальних закономірностей система прав і свобод людини, механізмами їх захисту та відновлення, міжнародних стандартів забезпечення прав і свобод людини в діяльності правоохоронних органів, сукупність правових норм, що регулюють діяльність органів охорони кордону та практика їх застосування з метою забезпечення прав і свобод громадян.

Завдання навчальної дисципліни – створення умов для формування світогляду особистості, формування правової культури офіцерів, формування знань та вмінь стосовно дотримання прав та свобод осіб під час регулювання міграційних процесів органами ДПСУ, правового статусу іноземців, осіб без громадянства та осіб, які потребують захисту в Україні, притягнення їх до відповідальності за порушення міграційного та прикордонного законодавства. Внаслідок цього створюються передумови для формування знань у сфері прав людини, а також закріплюються отримані знання із інших галузей матеріального та процесуального права.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати: систему прав і свобод людини, механізми їх захисту та відновлення; міжнародні стандарти забезпечення прав і свобод людини в діяльності правоохоронних органів; сукупність правових норм, що регулюють діяльність органів охорони кордону та практику їх застосування з метою забезпечення прав і свобод громадян; міжнародно-правові акти та національне законодавство з питань захисту прав людини; гарантії прав і свобод людини та громадянина при здійсненні процедур затримання, реадмісії, повернення та видворення; права людини під час утримання в пунктах тимчасового тримання; систему процесуальних гарантій прав людини й громадянина під час провадження в справах про адміністративні правопорушення; порушення прав людини посадовими особами правоохоронних органів: запобігання, моніторинг, відповідальність.

вміти: здійснювати аналіз норм національного законодавства і міжнародних нормативно-правових документів у галузі прав людини; використовувати професійні знання та навички щодо забезпечення та захисту цих прав і свобод; об'єктивно і критично аналізувати інформацію про інститут прав людини, займати самостійну позицію у питаннях теоретичного та практичного характеру, що стосуються інституту прав людини; застосовувати отримані знання з метою гарантування прав і свобод людини та громадянина при здійсненні адміністративних процедур органами (підрозділами) охорони державного кордону.

ознайомитись: з досвідом окремих країн та міжнародних організацій в процесі забезпечення та гарантування прав та свобод людини в міграційній сфері та сфері охорони державного кордону; з нормативно-правовою базою яка регулює порядок дотримання та гарантування прав та свобод громадян України, іноземців, осіб без громадянства, біженців та осіб,

які потребують додаткового або тимчасового захисту на території України під час в'їзду в Україну, виїзду з України та транзитного проїзду через її територію, застосування спеціальних адміністративних процедур, набуття захисту.

ВИКЛАДАЧІ:

Старший викладач кафедри адміністративної діяльності, Михайло КОРОЛЬ, e-mail: makking974@gmail.com.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Конституційне право України.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Лабораторія прав людини (526), навчальні класи (335, 344).

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин															Форми підсумкового контролю							
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік		
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів					розрахункове завдання	урсова робота
2	4	3	90	40	16			4		16				4	26	26						24		+	
Усього за дисципліну			3	90	40	16		4		16			4	26	26							24		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН4.1; МН4.2; МН4.3.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.1; МК4.3.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК4.1
ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	МК1.1; МК2.1; МК3.1; МК4.1
ЗК-3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	МК1.1; МК2.1; МК3.1; МК3.2; МК4.1
ЗК-6	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.	МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3
ЗК-7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.3
ЗК-8	Здатність приймати обґрунтовані рішення.	МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3
ЗК-9	Здатність працювати в команді.	МК1.1; МК2.1; МК3.1; МК4.1
ЗК-10	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства прав, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	МК1.1; МК2.1; МК2.8; МК4.1
Фахові компетентності спеціальності		
СК-1	Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК4.1;
СК-2	Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.	МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3
СК-3	Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК4.1
СК-6	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати,	МК2.1; МК2.8; МК3.1; МК4.1

	формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	
СК-7	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми.	МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.3
СК-9	Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.	МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.3
СК-12	Здатність систематизувати закономірності злочинності, визначати особу злочинця, причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи її запобігання.	МК1.1; МК2.1; МК3.1; МК4.1; МК4.3
СК-15	Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.	МК2.1; МК3.1; МК4.1
СК-16	Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності в разі отримання інформації чи безпосереднього виявлення ознак правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати домедичну допомогу.	МК1.1; МК2.1; МК3.1; МК4.1
СК-20	Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.3
Військово-прикордонні компетентності		
ВК-1	Здатність опанувати сутність та основні питання етики збройної боротьби; призначення професії офіцера.	МК1.1; МК2.1; МК4.1
ВК-2	Здатність опанувати та застосовувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, способів	МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3

	застосування сил і засобів (у тому числі службових тварин), оцінювання їх ефективності.	
БК-3	Здатність організувати охорону державного кордону на ділянці відповідальності підрозділу, оцінювати її відповідність прогнозованому стану протиправної діяльності та діям противника, виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби, діяти у складі прикордонних нарядів, проводити оперативно-технічні заходи, застосовувати заходи примусу, планувати й організувати превентивні заходи.	МК1.1; МК2.1; МК4.1; МК4.3

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
РН-1	Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН4.2; МН4.3	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3
РН-2	Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності.	МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН3.5; МН3.6; МН4.1; МН4.2; МН4.3.	МК2.1; МК2.8; МК4.1
РН-4	Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки.	МН1.1; МН1.2; МН3.5; МН4.3.	МК1.1; МК2.1; МК2.8; МК4.1
РН-5	Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.	МН1.2; МН3.5; МН3.6; МН4.3.	МК1.1; МК2.1; МК2.8; МК3.1; МК4.1
РН-6	Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності.	МН1.2; МН1.3; МН1.6; МН4.1; МН4.2.	МК2.1; МК3.1; МК4.1
РН-7	Здійснювати координацію діяльності суб'єктів забезпечення публічної безпеки і порядку, а також комунікацію з фізичними та	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН4.2	МК1.1; МК2.1; МК4.1

	юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події.		
РН-12	Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.	МН1.6; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН4.3.	МК2.1; МК2.4; МК3.1; МК4.1
РН-13	Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, здійснювати превентивні та примусові заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН4.1; МН4.2	МК2.4; МК3.2; МК4.3
РН-14	Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.	МН1.3; МН4.1; МН4.2; МН4.3.	МК1.1; МК2.1; МК2.8
РН-15	Працювати автономно і в команді, виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН4.1; МН4.2; МН4.3.	МК2.1; МК4.1
РН-16	Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.	МН1.1; МН2.1; МН4.1; МН4.2; МН4.3.	МК2.1; МК3.1; МК4.1

РН-17	Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини і громадянина, попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національної безпеки держави (кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку тощо).	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН4.1; МН4.2; МН4.3.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3
РН-22	Вміти оцінювати обстановку, рівень потенційних загроз та викликів, прогнозувати розвиток обстановки, дій правопорушників та противника, вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН4.1; МН4.2; МН4.3.	МК2.1; МК3.1; МК3.2; МК4.1
ВРН-1	Знати структуру сектору національної безпеки та оборони держави, особливості функціонування і взаємодії його складових; основи діяльності та структури міжнародних і національних організацій у сфері забезпечення безпеки державних кордонів в умовах інтеграційних процесів; події, пов'язані з історією охорони кордонів, воєн та воєнних конфліктів.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН4.2; МН4.3.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3
ВРН-2	Виконувати процедури прикордонного контролю та прикордонної служби в різних умовах обстановки, розробляти відповідну документацію.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН4.2; МН4.3.	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК4.1; МК4.3
ВРН-6	Застосовувати положення нормативно-правових актів з прикордонних питань у службовій діяльності.	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН2.1; МН3.5; МН3.6; МН4.1;	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК4.1; МК4.3

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість год.	Номери, вид занять та кількість годин				Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Загальний огляд та характеристика законодавства по правам людини.	4	Л2	Сз2			1		
2	Співробітництво в сфері захисту прав людини.	4	Л2	Сз2			2		
3	Забезпечення прав людини під час затримання особи.	6	Л2	Сз2	Пр2		3		
4	Дотримання прав людини під час утримання в пунктах тимчасового тримання.	4	Л2	Сз2			4		
5	Характеристика прав людини під час судового процесу.	4	Л2	Сз2			5		
6	Дотримання прав шукачів притулку.	6	Л2	Сз2	Пр2		6		
7	Особливості роботи з вразливими категоріями осіб.	4	Л2	Сз2				Умовні скорочення: Лекція – Л Практичне заняття – Пз Семінарське заняття – Сз Диференційований залік – Дз Заняття, що обов'язкове для оцінювання - Пз2	
8	Порушення прав людини: запобігання, моніторинг, відповідальність.	4	Л2	Сз2					
	Диференційований залік	4	Дз4						

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ тем и	№ заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
2 курс					
4 семестр					
1			16	Загальний огляд та характеристика законодавства по правам людини.	
	1	лекція	2	<u>Концептуальні основи прав людини.</u> 1. Концепція прав людини та поваги до прав людини. 2. Характеристика законодавства з питань дотримання прав людини.	[1.1.]; [1.5.]; [1.13.]; [1.14.]; [1.28-1.31.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.6.], с 8-25; [3.8.], с. 37; [3.12.], с 21-25; [3.21.], с. 4-35.
		самостійна робота	4	1. Поняття і генезис прав людини. 2. Типологія прав людини. 3. Національне право в роботі з мігрантами.	[1.1.]; [1.5.]; [1.13.]; [1.28-1.31.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.6.], с 8-25; [3.8.], с. 37; [3.12.], с 21-25; [3.21.], с. 4-35.
	2	семінар	2	<u>Характеристика прав людини в сфері охорони державного кордону.</u> 1. Права людини в сфері міграції. 2. Вплив міжнародно-правових документів на формування національної нормативно-правової бази в сфері дотримання прав людини під час охорони державного кордону. 3. Національне законодавства в сфері прав людини.	[1.1.]; [1.5.]; [1.13.]; [1.14.]; [1.28-1.31.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.6.], с 8-25; [3.21.], с. 4-35.
		індивідуальне завдання (реферат)	8	Доведення та розподілення тем рефератів.	
2			16	Співробітництво в сфері захисту прав людини.	
	1	лекція	2	<u>Міжнародна система захисту прав людини.</u> 1. Міжнародні установи та їх вплив на регулювання прав людини в міграційній сфері.	[1.1.]; [1.28-1.29.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.6.], с. 45-52; [3.11.], с. 5-65; [3.16.], с.

				2. Регіональні міжнародні організації.	54-78; [3.17.], с. 70-80; [3.18.], с. 1-48; [3.19.], с. 62-78; [3.22.], с. 80-86.
	самостійна робота	3		1. Характеристика установ в міграційній сфері під егідою ООН. 2. Міжнародна організація з міграції. 3. Європейські регіональні організації в сфері захисту прав людини. 4. Правовий статус неурядових організацій в сфері захисту прав людини.	[1.1.]; [1.4.]; [1.28-1.29.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.6.], с. 45-52; [3.11.], с. 5-65; [3.16.], с. 54-78; [3.17.], с. 70-80; [3.18.], с. 1-48; [3.19.], с. 62-78; [3.22.], с. 80-86.
	2 семінар	2		<u>Гарантування дотримання прав людини на міжнародному рівні.</u> 1. Правовий статус та види міжнародних організацій в міграційній сфері. 2. Характеристика основних форм взаємодії з міжнародними установами в сфері захисту прав людини. 3. Порядок виконання рішень Європейського Суду з прав людини.	[1.1.]; [1.4.]; [1.28-1.29.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.6.], с. 45-52; [3.11.], с. 5-65; [3.16.], с. 54-78; [3.17.], с. 70-80; [3.18.], с. 1-48; [3.19.], с. 62-78; [3.22.], с. 80-86.
	індивідуальне завдання (реферат)	8		Тематичне консультування з написання реферату, складання плану.	
3		8		Забезпечення прав людини під час затримання особи.	
	1 лекція	2		<u>Дотримання прав людини під час затримання.</u> 1. Регулювання питань затримання осіб. 2. Характеристика принципів захисту прав осіб, що піддаються затриманню.	[1.1.]; [1.2.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.14.]; [1.15.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.35.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [3.1.], с. 129-159; [3.10.], с. 76-84; [3.15.], с. 92-100.
	самостійна робота	2		1. Норми міжнародного права, які застосовуються в ситуації першого контакту з мігрантом з неврегульованим статусом. 2. Міжнародно-правові гарантії забезпечення прав і свобод затриманих осіб.	[1.1.]; [1.2.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.15.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.35.]; [2.3.].

	2	семінар	2	<u>Організаційно-правовий механізм забезпечення прав людини під час затримання.</u> 1. Затримання особи як захід адміністративного примусу. 2. Характеристика принципів поведінки із мігрантами під час затримання. 3. Правове регулювання недопущення порушення прав людини під час застосування зброї, спеціальних засобів та фізичного примусу.	[1.1.]; [1.2.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.15.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.35.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [3.1.], с. 129-159; [3.10.], с. 76-84; [3.15.], с. 92-100.
	3	практичне заняття	2	<u>Порядок здійснення затримання особи</u> 1.Оформлення процесуальних документів під час затримання особи. 2. Основні принципи застосування сили і вогнепальної зброї посадовими особами по підтримці правопорядку.	[1.1.]; [1.2.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.15.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.35.].
4			8	Дотримання прав людини під час утримання в пунктах тимчасового тримання.	
	1	лекція	2	<u>Характеристика основних правил перебування в місцях тимчасового тримання.</u> 1. Поняття, види та облаштування місць тимчасового тримання правопорушників. 2. Режим тримання осіб у місцях тимчасового тримання. 3. Права осіб під час перебування в місцях тимчасового тримання.	[1.1.]; [1.3.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.14.]; [1.16.]; [1.23.]; [1.26.]; [1.35.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [3.2.], с. 147-220.
		самостійна робота	4	1. Поняття вимог ізоляції при поміщенні осіб до місць тимчасового тримання. 2. Вимоги до процедур, що проводяться в місцях тимчасового тримання. 3. Моніторинг дотримання прав осіб в місцях тимчасового тримання.	[1.1.]; [1.3.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.16.]; [1.23.]; [1.26.]; [1.35.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [3.2.], с. 147-220.
	2	семінар	2	<u>Характеристика прав осіб, які утримуються в місцях тимчасового тримання.</u>	[1.1.]; [1.3.]; [1.4.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.16.]; [1.23.];

				<ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення місць тимчасового тримання в ДПСУ. 2. Вимоги до облаштування місць тимчасового тримання. 3. Дотримання прав осіб під час поміщення, вибуття з місць тимчасового тримання. 4. Перевірка місць тимчасового тримання. 	[1.26.]; [1.35.]; [2.1.]; [2.2.]; [2.3.]; [3.2.], с. 147-220.
5			6	Характеристика прав людини під час судового процесу.	
	1	лекція	2	<u>Дотримання прав людини в судовому процесі.</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних положень проведення судового процесу. 2. Провадження в суді першої інстанції. 3. Перегляд судових рішень. 	[1.1.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.14.]; [1.17.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.25.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.1.], с. 245-289; [3.10.], с. 76-84; [3.13.], с. 3-100; [3.15.], с. 92-100; [3.21.], с. 45-97; [3.26.], с. 366-373.
		самостійна робота	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних засад судочинства. 2. Порядок забезпечення прав особи в судовому процесі. 3. Особливості оскарження судових рішень. 4. Особливості провадження у справах про примусове видворення. 5. Дотримання прав осіб у справах про адміністративні правопорушення. 	[1.1.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.17.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.25.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.1.], с. 245-289; [3.10.], с. 76-84; [3.13.], с. 3-100; [3.15.], с. 92-100; [3.21.], с. 45-97; [3.26.], с. 366-373.
	2	семінар	2	<u>Загальні питання дотримання прав людини в судовому процесі.</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика прав осіб в судовому процесі. 2. Особливості провадження в окремих категоріях справ. 3. Гарантії забезпечення прав осіб при судовому провадженні. 	[1.1.]; [1.8.]; [1.11.]; [1.17.]; [1.18.]; [1.19.]; [1.22.]; [1.25.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.10.], с. 76-84; [3.13.], с. 3-100; [3.15.], с. 92-100; [3.26.], с. 366-373.
6			8	Дотримання прав шукачів притулку.	
	1	лекція	2	<u>Загальні положення стосовно захисту осіб які його потребують.</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види захисту в Україні. 	[1.1.]; [1.4.]; [1.7.]; [1.9.]; [1.11.]; [1.14.]; [1.24.]; [1.25.]; [1.27.]; [1.34.];

				2. Міжнародні нормативно-правові акти в сфері надання захисту. 3. Характеристика підстав надання статусу біженця.	[2.1.]; [2.2.]; [3.5.], с. 144-168; [3.9.], с. 298-340; [3.14.], с. 60-63; [3.22.], с. 80-86.
	самостійна робота	2		1. Характеристика видів захисту в Україні. 2. Правовий статус шукачів притулку. 3. Умови ненадання статусу біженця. 4. Поняття доступу до території. 5. Характеристика доступу до процедури. 6. Діяльність УВКБ ООН.	[[1.1.]; [1.4.]; [1.7.]; [1.9.]; [1.11.]; [1.24.]; [1.25.]; [1.27.]; [1.34.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.5.], с. 144-168; [3.9.], с. 298-340; [3.14.], с. 60-63; [3.22.], с. 80-86.
	2	семінар	2	<u>Правовий статус біженців та осіб, що отримали інші види захисту в Україні.</u> 1. Характеристика видів захисту в Україні. 2. Забезпечення прав шукачів притулку. 3. Забезпечення прав осіб, які отримали статус біженця чи додаткового захисту.	[1.1.]; [1.4.]; [1.7.]; [1.9.]; [1.11.]; [1.24.]; [1.25.]; [1.27.]; [1.34.]; [2.1.]; [2.2.].
	3	практичне заняття	2	<u>Набуття захисту в Україні.</u> 1. Характеристика доступу до території та процедури. 2. Подання заяви про набуття захисту в Україні.	[1.1.]; [1.4.]; [1.7.]; [1.9.]; [1.11.]; [1.24.]; [1.25.]; [1.27.]; [1.34.].
7			8	Особливості роботи з вразливими категоріями осіб.	
	1	лекція	2	<u>Загальна характеристика інституту заборони дискримінації.</u> 1. Характеристика поняття «дискримінація». 2. Засади запобігання та протидії дискримінації в Україні. 3. Правові основи гендерної рівності.	[1.1.]; [1.4.]; [1.6.]; [1.10.]; [1.11.]; [1.12.]; [1.14.]; [1.32.]; [1.33.]; [1.36.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.2.], с. 155-178; [3.3.], с. 13-15; [3.4.], с. 4-66; [3.7.], с. 219-226; [3.20.], с. 37-42; [3.24.], с. 4-74.
		самостійна робота	4	1. Правове регулювання правил поведінки з неповнолітніми, розлученими з сім'єю. 2. Характеристика нормативно-правових актів у сфері протидії дискримінації.	[1.1.]; [1.4.]; [1.6.]; [1.10.]; [1.11.]; [1.12.]; [1.14.]; [1.32.]; [1.33.]; [1.36.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.2.], с. 155-

				3. Основні принципи недопущення дискримінації та нетерпимості. 4. Правові основи забезпечення гендерної рівності та протидії дискримінації на міжнародному рівні. 5. Українське законодавства з питань гендерної рівності.	178; [3.3.], с. 13-15; [3.4.], с. 4-66; [3.7.], с. 219-226; [3.20.], с. 37-42; [3.24.], с. 4-74.
	2	семінар	2	<u>Дотримання прав вразливих категорій осіб.</u> 1. Дотримання прав неповнолітніх. 2. Запобігання та протидія дискримінації в Україні. 3. Характеристика видів дискримінації. 4. Поняття та зміст гендерної рівності.	[1.1.]; [1.4.]; [1.6.]; [1.10.]; [1.11.]; [1.12.]; [1.14.]; [1.32.]; [1.33.]; [1.36.]; [2.1.]; [2.2.]; [3.2.], с. 155-178; [3.3.], с. 13-15; [3.4.], с. 4-66; [3.7.], с. 219-226; [3.20.], с. 37-42; [3.24.], с. 4-74.
8			16	Порушення прав людини: запобігання, моніторинг, відповідальність.	
	1	лекція	2	<u>Загальні положення недопущення порушення прав людини в діяльності ДПСУ.</u> 1. Організація роботи із захисту і забезпечення прав людини. 2. Відповідальність військовослужбовців ДПСУ за порушення в сфері дотримання прав людини.	[1.1.]; [1.3.]; [1.4.]; [1.14.]; [1.18.]; [1.20.]; [2.2.]; [3.25.], с. 133-147.
		самостійна робота	2	1. Діяльність Уповноваженого ВРУ з прав людини. 2. Відповідальність військовослужбовців ДПСУ за адміністративні порушення в сфері дотримання прав людини. 3. Кримінальна відповідальність військовослужбовців ДПСУ за порушення у сфері прав людини.	[1.1.]; [1.3.]; [1.4.]; [1.18.]; [1.20.]; [2.2.]; [3.25.], с. 133-147.
	2	семінар	2	<u>Порядок запобігання недопущення порушень прав людини в ДПСУ.</u> 1. Організація та види внутрішнього та зовнішнього моніторингу за дотриманням прав осіб в ДПСУ.	[1.1.]; [1.3.]; [1.4.]; [1.18.]; [1.20.]; [2.2.]; [3.25.], с. 133-147.

				2. Організація зовнішнього моніторингу за дотриманням прав осіб в ДПСУ. 3. Відповідальність військовослужбовців ДПСУ за порушення в сфері дотримання прав людини.	
		індивідуальне завдання (реферат)	10	Виконання реферату та його оформлення.	
Диференційований залік			4		
Разом за семестр			90		
Разом за рік			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України від 28.06.1996р.
- 1.2. Закон України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 року.
- 1.3. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23 грудня 1997 року.
- 1.4. Закон України «Про Державну Прикордонну Службу України» від 3 квітня 2003 року.
- 1.5. Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання» від 11 грудня 2003 року.
- 1.6. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005 р.
- 1.7. Закон України «Про прикордонний контроль» від 5 листопада 2009 року.
- 1.8. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 року.
- 1.9. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 8 липня 2011 року.
- 1.10. Закон України «Про протидію торгівлі людьми» від 20 вересня 2011 року.
- 1.11. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 року.
- 1.12. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації» від 6 грудня 2012 р.
- 1.13. Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 року.
- 1.14. Національна стратегія у сфері прав людини, затверджено Указом Президента України від 25 серпня 2015 року.
- 1.15. Порядок дій уповноважених службових осіб органів Державної прикордонної служби України під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду, затверджено Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10 травня 2018 року № 386.
- 1.17. Інструкція про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства, затверджена наказом МВС України, Адміністрації ДПСУ та СБУ № 353/271/150 від 23 квітня 2012 року (в редакції Наказу МВС та СБУ № 38/77 від 22.01.2018 р.).
- 1.18. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року.
- 1.19. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (в редакції від 15.12.2017 року).
- 1.20. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року.
- 1.21. Порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї, затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2015 р. № 367.
- 1.22. Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. №1363.
- 1.23. Порядок надання медичної допомоги іноземцям та особам без громадянства, що утримуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, Державної міграційної служби України і

пунктах тимчасового тримання та спеціально обладнаних приміщеннях Державної прикордонної служби України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Адміністрації Державної прикордонної служби України від 17 квітня 2012 року № 336/268/254.

1.24. Правила розгляду заяв та оформлення документів, необхідних для вирішення питання про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, втрату і позбавлення статусу біженця та додаткового захисту і скасування рішення про визнання особи біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, затверджені Наказом МВС України від 7 вересня 2011 року №649.

1.25. Про судову практику розгляду спорів щодо статусу біженця, видворення іноземця чи особи без громадянства з України та спорів, пов'язаних із перебуванням іноземця та особи без громадянства в Україні, Постанова Вищого адміністративного суду України № 1 від 25 червня 2009 року.

1.26. Типове положення про пункт тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 року № 1110 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 лютого 2012 року № 70).

1.27. Інструкція про порядок дій посадових осіб Державної прикордонної служби України та взаємодії з територіальними органами Державної міграційної служби України під час звернення іноземців чи осіб без громадянства із заявами про визнання біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, затв. Наказом МВС України від 10.08.2016 р. №772.

1.28. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.

1.29. Європейська Конвенція про права людини від 04.11.1950 р.

1.30. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966р.

1.31. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966р. - Права людини. Міжнародні договори України. К., 1992. С. 18-58.

1.32. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок від 18 грудня 1979 р.

1.33. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації від 21 грудня 1965 р.

1.34. Конвенція про статус біженців, від 28 червня 1951 року.

1.35. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують людську гідність видів поводження і покарання, 10 грудня 1984 року.

1.36. Конвенція про права дитини, від 20 листопада 1989 року.

1.37. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Кебе та інші проти України» (заява №12552/12).

1.38. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «М.С. проти Словаччини та України» (заява №17189/11).

2. Базова література

2.1. Відповідність розділу 2 Конституції України «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» міжнародним зобов'язанням України у сфері прав людини (постатейний коментар розділу 2 Конституції України) / Ред. рада: О.В. Лаврінович (голова); І.І. Ємельянова; авт. статей: В.П. Суботенко; упор.: В.Д. Андрієнко. – К.: Фенікс, 2010. – 208 с.

2.2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : зб. закон. та нормат. актів станом на 3 лют. 2014 р. / упоряд. Ю.І. Руснак. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 116 с.

2.3. Пам'ятка прикордоннику щодо дотримання прав та свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-службової діяльності. – Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2014. – 38 с.

3. Допоміжна література

- 3.1. Адміністративні делікти у сфері міграції / Негодченко О. В., Савченко О. І. - Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2009. - 312 с.
- 3.2. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод людини та громадянина : навч. посіб. / І. О. Іерусалімова, І. О. Іерусалімов, П. М. Павлик, Ж. В. Удовенко. – К. : Знання, 2007. – 223 с.
- 3.3. Бершов І. Шляхи подолання ксенофобії та расової дискримінації в Україні / І. Бершов ; наук. кер. О. Я. Кононенко // Актуальні проблеми правової системи України : матер. наук.-техн. конф. виклад., асп. та студ. юрид. ф-ту (м. Суми, 11 травня 2012 р.) / відп. за вип. М. І. Логвиненко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 13–15.
- 3.4. Гінарару А. Від заборони дискримінації до сприяння рівності : посібник для тренерів / А. Гінарару ; Міжнародна організація праці. – 2010. – 66 с.
- 3.5. Гом'єн Д. Короткий путівник Європейською конвенцією з прав людини / Д. Гом'єн ; пер. з англ. Т. Іваненко та О. Павличенка. – Львів : Кальварія, 2000. – 182 с.
- 3.6. Гончаренко, О. М. Права людини в Україні : навч. посіб. / О. М. Гончаренко. – К. : Знання, 2008. – 207 с.
- 3.7. Дашковська О. Дискримінація за ознакою статі: деякі загальнотеоретичні аспекти / О. Дашковська // Вісник Академії правових наук України. – 2005. – № 3 (42). – С. 219–226.
- 3.8. Домбровська О. Зміст конституційного права на життя людини та громадянина // Право України. – 2002, № 5. – с. 37.
- 3.9. Дудаш, Т. І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посіб. / Т. І. Дудаш. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Правова єдність, 2016. – 488 с.
- 3.10. Зуй В.В. Особливості примусового повернення або примусового видворення іноземців та осіб без громадянства // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – Випуск 24'2012. – С. 76 – 84.
- 3.11. Європейський суд з прав людини : організація, діяльність, процес / відп. ред. В.В.Лутковська. – К. : Праксіс, 2005. – 168 с.
- 3.12. Калініченко О. Теоретико-правові ідеї захисту прав, свобод та обов'язків людини та громадянина // Право України. - 2005, № 5. - С.21-25.
- 3.13. Калхун Н., Плечко Д., Моркова О., Смокович М., Пилипець С., Шамрай О., Семенюк В. Практично- методичний посібник для кандидатів на посаду судді та суддів з розгляду справ про примусове видворення та екстрадицію. – К. "Гнозис", 2014. - 100 с.
- 3.14. Ковалишин І. Проблеми удосконалення визначення поняття «біженці» в законодавстві України // Право України, 2005. - № 11. – С. 60-63.
- 3.15. Кузьменко О. Адміністративне та примусове видворення: помилка законодавця чи запровадження нових інститутів? // ВІСНИК КНТЕУ. - 2014. - № 1. – С. 92 – 100.
- 3.16. Кушніренко О., Слінько Т. Права і свободи людини та громадянина. – Х.: Факт, 2001. – 440 с.
- 3.17. Малиновська О. Міжнародна організація з міграції // Політика і час. – 1994. – № 6. - с. 70-80.
- 3.18. Міграційна політика Європейського союзу: виклики та уроки для України / О. А. Малиновська. - К. : НІСД, 2014. - 48 с.

- 3.19. Мушак, Н. Б. Міжнародно-правові засади захисту та забезпечення прав людини в європейських міжнародних організаціях : монографія / Н. Б. Мушак ; під наук. керів. В.І. Муравйова. – К. : Ліра-К, 2013. – 192 с.
- 3.20. Равлінко З. П. Теоретико-філософські засади становлення поняття дискримінації та її заборони / З. П. Равлінко // Митна справа. – 2015. – № 2 (2.2). – С. 37–42.
- 3.21. Разметаєва, Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства : монографія / Ю. С. Разметаєва. – Х. : Фінарт, 2013. – 196 с.
- 3.22. Сірант М. М. Європейський досвід вирішення проблем біженців / М. М. Сірант // Митна справа. – 2003. – № 3. – С. 80–86.
- 3.23. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) : навч. посібник / Р. Арнольд, Б. Банашак, С. Вдовіченко та ін. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 376 с. + CD
- 3.24. Пономарьов С.Ю., Федорович І.Ю. Запобігання та протидія дискримінації в Україні: Посібник для працівників органів державної влади та місцевого самоврядування. – К.: Міжнародна організація з міграції, Представництво в Україні, 2014. – 74 с.
- 3.25. Олефір В.І. Адміністративно-правове регулювання протидії нелегальній міграції та торгівлі людьми. Монографія. – К.: Друкарня МВС України. 2004. – 308 с.
- 3.26. Чуприна Г. В. Поняття та особливості адміністративного позову про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. - 2012. - № 3. - С. 366-373.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті (інтранеті)

1. Офіційний сайт ВРУ – <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Вільна енциклопедія «Вікіпедія». – <http://uk.wikipedia.org>
3. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України // <http://dpsu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Управління Верховного комісара ООН в Україні // <http://unhcr.org.ua/uk/>
5. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції в Україні // <http://iom.org.ua/ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.0L-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу.

Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX - за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100- бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний